Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

BM-WP.057.8.2026.
Warszawa, 27 marca 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie złożone 19 lutego 2026 r. przez senatora Stanisława Gawłowskiego podczas 52. posiedzenia Senatu RP dotyczące problemów kolejowych w Koszalinie, przekazane przez Ministerstwo Infrastruktury, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień kwestii znajdujących się w kompetencji resortu kultury.

W kwestii dotyczącej rozbudowy Koszalińskiej Kolei Wąskotorowej w kierunku Mielna, w tym koncepcji integracji infrastruktury poprzez zastosowanie tzw. trzeciej szyny, w pierwszej kolejności należy wskazać, że linia kolei wąskotorowej nr 1056 na odcinku Koszalin Wąskotorowy – Świelino (km 0,000–30,200) została wpisana do rejestru zabytków pod nr. A-50 decyzją Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 25 lipca 2000 r. Linia kolejowa Koszalin – Mielno nie została objęta wpisem do rejestru zabytków. Jednocześnie linia kolejowa Kołobrzeg – Koszalin (odnoga do Mielna) oraz zespół budynków stacji kolejowej w Mielnie zostały ujęte w wykazie zabytków nieruchomych wyznaczonych do włączenia do wojewódzkiej ewidencji zabytków, przekazanym Gminie Mielno[1], a także w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Mielno przyjętej Zarządzeniem Burmistrza Mielna[2].

Analiza historycznego rozwoju sieci kolejowej w rejonie Koszalina wskazuje na ścisłe powiązania funkcjonalne i przestrzenne kolei wąskotorowej oraz linii prowadzącej do Mielna. Obecny układ infrastruktury jest jednak efektem wieloletnich przekształceń, w tym likwidacji znacznej części linii wąskotorowych po II wojnie światowej, oraz zmian w systemie transportowym regionu. Odcinek Koszalin – Świelino, jako obiekt wpisany do rejestru zabytków, podlega szczególnej ochronie prawnej. Wszelkie prace przy zabytku wpisanym do rejestru wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wydawanego w trybie art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami[3]. Z kolei w przypadku obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków konieczne jest uzgodnienie zamierzeń inwestycyjnych z tym organem zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy – Prawo budowlane[4].

[1] pismo znak ZN-K-4142/21/2010/EK z 3 grudnia 2010 r.
[2] Zarządzenie nr 62/134/2019 z 26 listopada 2019 r.
[3] Ustawa z 23 lipca 2003 r. (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.)
[4] Ustawa z 7 lipca 1994 r. (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 418 ze zm.)

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2416263.10805385.10177200

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

Jednocześnie należy podkreślić, że wojewódzki konserwator zabytków ocenia dopuszczalność inwestycji wyłącznie pod kątem zachowania wartości zabytkowych danego obiektu. Kwestie związane z bezpieczeństwem przewozów, zasadnością techniczną rozwiązań czy kosztami realizacji inwestycji nie należą do kompetencji organów ochrony zabytków i powinny być rozstrzygane na etapie przygotowania przedsięwzięcia przez właściwe podmioty.

Należy przy tym wyjaśnić, że pozwolenie konserwatorskie wydawane jest w trybie postępowania administracyjnego[5] wyłącznie na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa albo do rejestru zabytków, wynikający w szczególności z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego[6]. Organy ochrony zabytków nie posiadają inicjatywy inwestycyjnej i nie występują w roli podmiotów podejmujących działania inwestycyjne. Do chwili obecnej do Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nie wpłynął wniosek dotyczący rozbudowy układu torowego w kierunku Mielna ani realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie dodatkowej szyny umożliwiającej współdzielenie infrastruktury przez różne systemy kolejowe. Oznacza to, że inwestycja ta pozostaje na etapie koncepcyjnym i nie była przedmiotem formalnej oceny konserwatorskiej.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że zarówno idea przedłużenia funkcjonowania kolei wąskotorowej w kierunku Mielna, jak i zastosowanie rozwiązań integrujących infrastrukturę torową wpisują się w historyczne uwarunkowania rozwoju transportu w regionie. Ich realizacja mogłaby przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej obszaru oraz lepszego wykorzystania istniejącego dziedzictwa techniki. W ocenie resortu kultury działania służące ochronie, rewaloryzacji oraz funkcjonalnemu wykorzystaniu zabytkowej infrastruktury kolejowej zasługują na wsparcie, o ile są prowadzone z poszanowaniem obowiązujących przepisów oraz wartości zabytkowych.

Odnosząc się do kwestii utworzenia muzeum kolejnictwa, należy wskazać, że aktualna strategia resortu kultury w obszarze muzealnictwa nie przewiduje tworzenia ani współprowadzenia placówek o profilu kolejowym, ani szerzej – muzeów transportu. Jednocześnie warto zauważyć, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zajmował już stanowisko w zbliżonych sprawach, m.in. w odniesieniu do powracającej koncepcji powołania Narodowego Muzeum Kolejnictwa w Gnieźnie, którego podstawę miałyby stanowić zbiory funkcjonujących obecnie parowozowni w Gnieźnie i Wolsztynie.

Rozmowy prowadzone w tym zakresie odbywały się z udziałem Ministerstwa Infrastruktury jako podmiotu dysponującego odpowiednimi kompetencjami prawnymi oraz możliwościami finansowymi do tworzenia muzeów o charakterze branżowym. W tym kontekście należy wskazać, że zagadnienia związane z inicjowaniem i tworzeniem muzeów kolejnictwa pozostają przede wszystkim w zakresie właściwości resortu infrastruktury.

W odniesieniu do pozostałych kwestii poruszonych w oświadczeniu, dotyczących linii Koszalin–Mielno (w tym ewentualnego przejęcia infrastruktury przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.), przystanku Darłówko Zachodnie oraz inwestycji dworcowej w Koszalinie, wskazać należy, że zagadnienia te pozostają poza zakresem właściwości Ministra Kultury i

[5] Art. 104 ustawy z 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691)

[6] Art. 36 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Dziedzictwa Narodowego. Dotyczą one w szczególności zarządzania infrastrukturą kolejową, realizacji inwestycji transportowych, finansowania przedsięwzięć oraz planowania i organizacji ruchu kolejowego, które to obszary należą do kompetencji podmiotów działających w sektorze transportu, w tym właściwego resortu infrastruktury oraz spółek kolejowych. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie posiada kompetencji do zajęcia stanowiska w przedmiotowym zakresie.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa